

2021. tavasz-nyár - 11. évfolyam 1-2. szám

GazMag

***Magánvasúttal is elérhető
a horvát tengerpart 8 - 9. oldal***

***Online sakk - pandémia alatt, Olimpia előtt
10 - 15. oldal***

Negyedévente megjelenő ingyenes online gazdasági magazin

Magyar Közgazdasági Társaság
Ifjúsági Bizottság

Juhos Gábor

NOIR YORK CITY

REGÉNYEK

f / nycbooks

nycnovel.blogspot.com

<https://shadesoft.dev>

SHADESOFT

f ShadeSoftDev

Twitter ShadeSoftDev

GitHub ShadeSoft

Köszöntöm a Kedves Olvasót!

Immár több mint egy éve van velünk a vírus. Amit a 2020-as első lapszám idején még senki nem tudott, mostanra már igen valószínű lett: a home office nemcsak átmeneti megoldás, és a maszkviselést sem tudjuk egyhamar magunk mögött hagyni.

Természetesen minket is érint a jelenleg helyzet, online konferenciákat tudunk csak „látogatni”, videón keresztül készítünk interjúkat, és kevesebb esemény meglátogatása közül válogathatunk. Ennek ellenére idej első lapunkban is igyekeztünk több témát érinteni, így a Brexitről, az egyre népszerűbbé váló online sakkozásról és az idei év nagy sporteseményeiről is írtunk, de a már-már szokásos könyvajánló sem hiányozhat a magazinból.

A GazMag szerkesztőségének nevében jó olvasást kívánok mindenkinek a 2021-es első lapszámhoz.

Tóth Marcell

Tartalomjegyzék

Rövid hírek	4-5
Felkészülés az Olimpiára és hosszabb távra	6
Brexit: a kezdet és a vég	7
Magánvasúttal is elérhető a horvát tengerpart	8-9
Online sakk - pandémia alatt, Olimpia előtt	10 - 15
Mezolit - mesék a Thy Catafalque-ról	
(Fekete Zaj fesztivál 2021) koncert-élménybeszámoló	16-17
Hagyományok, innováció és egészségtudatosság	18-19
Könyvajánló: Philip K. Dick - A jövő orvosa	20

Impresszum

Felelős kiadó:
GazMag Tudományos és
Ismeretterjesztő Egyesület

Főszerkesztő:
Tóth Marcell
Olvasószerkesztő:
Árki Zsuzsanna

Szerkesztők:
Gyócsi Zsófia
Kiss Csaba
Kocsis Tibor
Márton Delinke
Pokorny Gábor

Fotó, videó:
Juhos Gábor
Tóth Marcell

Tördelőgrafikus:
Csoknyay Cecília

Informatika:
Surányi Szabolcs

Titkárságvezető:
Süttőné Gajda Zsófia

Szerkesztőség elérhetőségei:
szerkesztoseg@gazmag.hu
Honlapunk:
www.gazmag.hu
Közösségi oldalak:
www.facebook.com/gazmag.hu
www.instagram.com/gazmag.hu
Megjelenik negyedévente,
elektronikus formátumban.

**Mielőtt kinyomtatná ezt az újságot,
gondoljon a természetre!**

Rövid hírek

Az Magyar Közgazdasági Társaság Szakkönyvtárának nyitva tartása:

A koronavírus-járvány miatt a könyvtár határozatlan ideig zárva tart.

Cím: 9021 Győr, Aradi vértanúk útja 12.

59. Közgazdász-vándorgyűlés

A Magyar Közgazdasági Társaság Elnöksége a járványhelyzet okozta kockázatokat és bizonytalanságokat mérlegelve úgy határozott, hogy az 59. Közgazdász-vándorgyűlést 2021. szeptember 23-24-én a tavalyihoz hasonlóan hibrid formában, élő internetes videóközvetítéssel rendezi meg.

Az elnökség döntésének értelmében a konferencia budapesti helyszínét úgy kell kiválasztani, hogy ha a járványhelyzet ezt akkor engedi, úgy egy limitált létszámú közönség a helyszínen tudja majd figyelemmel követni az előadásokat, az aktuális járványügyi előírások figyelembe vétele mellett.

A plenáris ülésen többek között Matolcsy György jegybankelnök és Varga Mihály pénzügyminiszter is felszólal. A konferencia szakmai programját további huszonnégy szekció alkotja.

(Forrás: Magyar Közgazdasági Társaság)

Eszmecsere hazánk jövőjéről

Magyarország 2030-2040: Esélyek és akarat – ezzel a címmel szervez szakmai kerekasztal-beszélgetést a Magyar Közgazdasági Társaság Fejlesztéspolitikai Szakosztálya 2021. május 27-én, csütörtökön 15 órától a Webexen és az MKT YouTube-csatornáján.

(Forrás: Magyar Közgazdasági Társaság)

BÉT e-Akadémia: Mi történik egy tőzsdei tranzakció után?

2021. május 19-én 13 órától ismét megrendezésre kerül a BÉT e-Akadémia.

Mi történik egy tőzsdei tranzakció után? Hogyan segíti a piacok működését és biztonságát a Keler KSZF szolgáltatása? A lakossági tőzsdetanfolyam soron következő részében Pavlics Babett, a Keler KSZF Zrt. vezérigazgatója segítségével a „post trade” világba, azaz a tőzsdei tranzakciók utáni történésekbe nyerhetünk betekintést az érdeklődők.

Az ingyenes webináriumot 2021. május 19-én 13:00 órától élőben közvetíti a Budapesti Értéktőzsde.

(Forrás: Budapesti Értéktőzsde)

Könyvmegjelenések a közelmúltban

A járvány az élet sok területét átírta, azonban szerencsére a könyvkiadás nem áll le. 2021 második felének könyvmegjelenéseiből szemezgettük.

Csabai Márk:
Így nyertek ők – Magyar sportolókról, akik megváltoztatták a világot

Magyarország a népesség arányát tekintve és a megszerzett aranyérmek számát figyelembe véve az egyik legkiválóbb szereplő az olimpiai játékokon. A kötet a múlt és a jelen világklasszis magyar sportolóit mutatja be, párba állítja egy-egy sportág korábbi és jelenlegi emblemikus hazai alakját. Többek között Gerevich Aladár, Szilágyi Áron, Egerszegi Krisztiná, Hosszú Katinka, Darnyi Tamás, Milák Kristóf, Papp László és Keleti Ágnes páratlan életútja is szemünk elé tárul a könyv által.

(Kiadó: Álomgyár Kiadó)

Rövid hírek

David Shambaugh:
Ahol nagyhatalmak találkoznak

Az Egyesült Államok és Kína közötti nagyhatalmi rivalizálásnak Délkelet-Ázsia sajátos mikrokozmoszát képviseli. E kötet az Egyesült Államok és Kína, valamint a délkelet-ázsiai országok között zajló, sokrétű sakkjátszma legérdekesebb lépéseit mutatja be számunkra, feltárva, hogy e két versengő hatalom milyen szerepeket játszik délkelet-ázsiai találkozási pontjain. Mivel ez a versengés ma a nemzetközi kapcsolatok legfontosabb meghatározó tényezője, e Délkelet-Ázsiában zajló stratégiai verseny alakulása globális jelentőséggel bír, és hasonló léptékű következményekkel jár.

(Kiadó: Pallas Athéné Könyvkiadó)

Judy Samuelson:
A hat új üzleti szabály – Valódi értékteremtés a változó világban

A változások megértéséhez az új, „láthatatlan” üzleti vezérelvek felismerése jelenti a kiindulópontot, ezek hordozzák a valódi értékteremtés és a fenntartható jövő kulcsát. Judy Samuelson, az Aspen Institute alelnöke kötetében a 6 legfontosabb szabályra hívja fel a figyelmet, amelyekkel a vállalatok felszabadulhatnak a gazdasági teljesítmény nyomása alól, és amelyekkel aktívabb szerepet játszhatnak a társadalmi előrehaladás szolgálatában.

(Kiadó: Pallas Athéné Könyvkiadó)

Ralph C. Bryant -
Rendezetlen bolygónk kormányzása – A helyi autonómia és a külkapcsolati nyitottság közötti egyensúly kialakítása

A nyilvános vita gyakran megreked a globalizációval kapcsolatos felszínes érvek ingoványában. Ralph C. Bryant ebben az eredeti gondolatokkal teli könyvben a lényegre tapintva hangsúlyozza, hogy a világ országainak hatékonyabb közéleti kompromisszumokat kell kidolgozniuk a kormányzás továbbfejlesztése és a fokozódó integráció jobb kezelése érdekében.

(Kiadó: Pallas Athéné Könyvkiadó)

Scott Tannenbaum és Eduardo Salas:
Sikeres csapatok

A szerzők pszichológiai vizsgálatokra alapozva, valamint széles körű ágazati tapasztalataikra építve a csapathatékony és a csapatvezetés legfontosabb tényezőit ismertetik a jelenlegi gyorsan változó, kiszámíthatatlan gazdasági környezetben, valamint ehhez kapcsolódóan számos tévhitet oszlatnak el. Az olvasók cselekvésorientált és kipróbált gyakorlatokon alapuló tippeket kapnak ahhoz, hogy hatékony csapatvezetővé, nagyszerű csapattaggá, támogató senior vezetővé vagy éppen jelentőségteljes tanácsadóvá válhassanak.

(Kiadó: Pallas Athéné Könyvkiadó)

Rachael A. Woldoff és Robert C. Litchfield:
Digitális nomádok – A szabadság, a közösség és a jelentőségteljes munka keresése az új gazdaságban

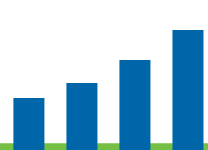
A digitális nomádok a világgazdaságban az innováció és a kreatívipar meghatározó szereplői. E kötet róluk, továbbá közösségeikről szól és betekintést kaphatunk általa a digitális nomádok életformájába is. A könyv mindeközben értékes támpontokat nyújt mind a vállalkozásoknak, mind a döntéshozóknak és magának a millenniumi generáció tagjainak is ahhoz, hogy hogyan lehet egyensúlyt teremteni a szabadság, a közösségi élet és a kreatív kiteljesedés között napjaink gyorsan változó, digitális világában.

(Kiadó: Pallas Athéné Könyvkiadó)

Gill Hasson:
Bánj jól magaddal – Az öngondoskodás kézikönyve

Ez a könyv abban segít, hogy felfedezzük, miként adódhatnak össze az egyszerű, de határozott változtatások, és hozhatnak olyan pozitív változást az életünkbe, amely boldogabb, egészségesebb, kielégítőbb életet eredményez, és nemcsak a távoli jövőben, hanem akár már most is.

(Kiadó: Pallas Athéné Könyvkiadó)

Felkészülés az Olimpiára és hosszabb távra

„Felkészülés az Olimpiára és az aktív sportolói pályafutást követő évekre” – ezzel a címmel szervezett online beszélgetést február 24-én a Magyar Közgazdasági Társaság Sportközgazdasági Szakosztálya. A szakosztály elnöke, Borbély Attila Jakabos Zsuzsanna Európa-bajnok és Világkupa-győztes úszóval, olimpikonnal, közgazdással, a szakosztály elnökségi tagjával és edzőjével, Petrov Ivánnal beszélgetett.

A Közgazdász-vándogyűléseken előadóként már többször is részt vevő úszó immár az ötödik olimpiájára készül, így jelenleg a felkészülés kellős közepén van. Bízunk benne, hogy nyáron megtartják az Olimpiát, bár egy nézők nélküli verseny furcsa lenne számára. 17 ezer szurkoló előtt Olimpiai döntőt úszni életre szóló élmény volt számára.

Petrov szerint ha lesz Olimpia, akkor egy újabb döntő is összejöhet Jakabosnak. Ugyanakkor mivel a legtöbb országban elmaradtak az országos bajnokságok és sok nemzetközi verseny is, így nehéz felmérni, hogy a versenytársak közül ki-hol tart jelenleg.

Jakabos Zsuzsannának már vannak tervei az élsport utáni évekre is. Ennek érdekében régóta tanul a sport mellett. Mivel 8 éves kora óta magas szinten úszik, naponta jár edzésre, így mindenképpen szokatlan lesz számára életének az a szakasza, ami a versenysport nélkül zajlik majd. „Nehéz magam behelyezni abba a közegbe, ami nem az uszoda. De én nyitott vagyok sok mindenre, meglátjuk, hogy mi lesz belőle.”

Petrov Iván szintén képezi magát az edzői munka mellett. Sportdiplomáciai képzést végzett a győri Széchenyi István Egyetemen és tervei között szerepel a sportközgazdaságtan elvégzése is.

A vírushelyzet kapcsán mindketten elmondták, hogy sok nehézség érte az úszósportot. A versenyzők, a háttérszemélyzet, az uszodai büfés mind-mind valamilyen szempontból megsínylette ezt az időszakot. Ugyanakkor Petrov szerint megfelelő edzőtábor-választással és felkészüléssel a lehetőségeket is meg lehet találni a nehéz helyzetben.

A szakember az olimpiai remények kapcsán elmondta, hogy Hosszú Katinka és Milák Kristóf a két aktív világcsúcs-tartónk, és ők ketten lehetnek az aranyesélyesek a medencében. Nyílt vízben Rasovszky Kristófnak van jó sansza egy fényes éremre. Rajtuk kívül Kapás Boglárka és Kenderesi Tamás is megcélozhatja a dobogót Tokióban.

Petrov Iván immár nyolcadik éve Jakabos Zsuzsanna edzője. A Petrov-családnak a vérében van az uszodai munka, hiszen édesapja után rajta kívül ikertestvére, Árpád is úszóedző, húga, Júlia pedig úzásoktatással és babaúszással foglalkozik (egyedül építési vállalkozóként dolgozó bátyja választott más hivatást). Jakabost nagyon szorgalmas és profi hozzáállású sportolónak írta le. Tanítványai közül Sebestyén Dalma, Szabó Szabasián és Lobanovszkij Maxim is kvalifikációs szinttel rendelkezik és az Olimpiára készül. Petrov Iván szerint úszóedzőkre a jövőben is lesz igény, emiatt úgy látja, hogy az Olimpia után az ő munkája, pályafutása nem fog nagymértékben megváltozni.

A sikeredző véleménye alapján az élsport az esetek döntő többségében összehangolható a hagyományos iskolai oktatással. Csak nagyon speciális esetekben látja indokoltnak a sportolók magántanulóvá váljanak. Szerinte ugyanis az iskolai oktatásnak kis szelete a lexikális tudás megszerzése, sokkal fontosabb a társas kapcsolatok rendszerének és a közösségben élésnek az elsajátítása. Ennek hiánya több világklasszis úszó élsport utáni életére kihatással van, ennek köszönhető, hogy többek között Michael Phelps, Ryan Lochte vagy Ian Thorpe is nehezen találta/találja a helyét az életben a versenyzéstől való visszavonulását követően.

Tóth Marcell

Brexit: a kezdet és a vég

2021-ben is online térben folytatódott a Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Világgazdasági Intézetének műhelybeszélgetés-sorozata. A szakmai beszélgetés fókuszába a Brexit okai és következményei kerültek.

A hagyományosan az Eötvös Loránd Kutatási Hálózat Világgazdasági Intézetében megrendezett műhelybeszélgetés-sorozat a koronavírus-járvány miatt 2020 nyara óta online térbe kényszerült, így a március 4-én, csütörtökön megtartott előadás is a Zoom platformon zajlott. A VGI tudományos főmunkatársa, Somai Miklós „Brexit: kezdet és vég – avagy gondolatok az okokról és a következményekről” címmel tartotta meg prezentációját.

Előadását az okok ismertetésével kezdte. Az Egyesült Királyság az Európai Unió egyik legfontosabb tagja volt, erős gazdasággal, emiatt a belső piac számára az egyik legnépszerűbb célpiac a tanulási és munkavállalási-mobilitás terén egyaránt. Az országban közel egymillió lengyel él, a második helyen a félmillió román népesség áll. Az EU-ban az Egyesült Királyság a nettó befizetők közé tartozott, közel 8 milliárd eurós mínuszban volt. (Bent maradása esetén a pandémia kezelésére elkülönített összegekből is ki kellett volna vennie a részét.)

A kilépés okai mögött ugyanakkor a kedvező földrajzi adottságok, a történelmi szuverenitás, a jogi hagyományok és az euroszeptizmus is fellelhető, melyek sokkal mélyebb okok, mint a migrációs vagy a költségvetési problémák, és a brit politikai életben is teret nyerő populizmus.

Somai Miklós rávilágított arra is, hogy a kereskedelem terén vegyes a kép. A kereskedelmi hiány tekintetében EU-tagországok vannak az élményben, a többlet

és a dinamika (Írországot leszámítva) főleg EU-n kívüli országok irányában figyelhető meg.

A megállapodás egyik legsarkosabb pontja az észak-ír helyzet. Az Írország és Észak-Írország közötti kereskedelem esetében a versenytorzítás elkerülése miatt speciális megállapodásra volt szükség.

Végül az a megoldás született, hogy az Ír-tenger jelenti a vámhatárt, Észak-Írország pedig egy speciális vámunióban (Ír Protokoll) szerepel Írországgal (és így az Európai Unióval is), amit bizonyos időközönként felülvizsgálhatnak.

A rendezett kilépésnek egy igen fontos eleme volt a rendkívül elhúzódó tárgyalások után megszületett Kereskedelmi és Együttműködési Megállapodás (TCA), amelyben többek között az árukereskedelem, a kutatás-fejlesztés, a halászat, a szolgáltatás szektor és az egyenlő versenyfeltételek megteremtése területén is megegyeztek a legfontosabb kérdésekben.

Konklúzióként Somai Miklós elmondta, hogy mivel nem a standard okok (migráció, kereskedelem stb.), hanem a mély okok az erősebbek, így az Egyesült Királyság nagy eséllyel az Európai Uniót kívül marad. Az ország kilépett az EU egységes piacából, ugyanakkor megmaradt a piacra jutás lehetősége (igaz, rosszabb feltételekkel). A TCA bármelyik fél részéről egyoldalúan felmondható (12 hónap felmondási idővel), és az Ír Protokoll esetében is hozhatók egyoldalú intézkedések.

Tóth Marcell

Fotó: www.pixabay.com

Magánvasúttal is elérhető a horvát tengerpart

A koronavírus-járvány sokak számára megnehezítette, legtöbbször számára lehetetlenné tette a külföldi utazást. A határnyitás után azonban – bár a korábbiaknál kicsit szolidabb kivitelben – újra megindulhatott a nyári turistainvázó.

Ennek egyik első jele az volt, hogy a horvát tengerpart újra elérhetővé vált vasúton. A cseh magánvasút-társaság, a RegioJet május 28-án első alkalommal indította el Prágából Budapesten át Splitig tartó nemzetközi járatát, melynek első útjára mi is elkísértük a szerelvényt.

A vállalat 2020-ban már megpróbálkozott hasonló járat indításával, a vonat akkor Prága és Rijeka között közlekedett, és Magyarországon csak egy helyen, Csornán állt meg. A járat igen népszerű volt, a csehek hamar elkapkodták a jegyeket – ameddig a járványhelyzet be nem szüntette a határokon átívelő utazásokat.

Idén Győrben és Budapesten is fel lehet szállni a vonatra (belföldi utazásra nem vehető igénybe), ami a magyar utasok számára könnyebben elérhetővé teszi a járatot – és a tengert is. A vonat menetrend szerint 23:40-kor érkezik meg Kelenföldre, és 0:05-kor indul tovább.

Az első útjárat sokak számára érdekes volt, ráadásul a RegioJet tulajdonosa, Radim Jančura, valamint a magyarországi szakaszért felelős Continental Railway Solution Kft. első embere, Szigeti András is ezzel a járáttal utazott Splitbe.

A vonat fülkái négyszemélyesek. A háttámlás ülések könnyedén átalakíthatók emeletes ágygá, maga az ülés az alsó, a háttámla pedig a felső ágy. Szükség is van erre a megoldásra, ugyanis az éjféltől indulás és a 13:44-es érkezés között érdemes aludni egyet. Különösen a Prágában felszálló utasok számára, ők ugyanis az Európai Unió leghosszabb, 1559 kilométeres vasúti járatán 20 órát töltenek el. A tiszta és kényelmes ágyneműt a vasúttársaság garantálja. A fülkében fűtés és légkondi is található.

A hálókocsi gazdaságos megoldás, ugyanis a nyaralás első és utolsó éjszakáját nem szállodában kell eltölteni, hanem a hosszú vonatút közben eltöltött pihenéssel megspórolhatjuk azt. És nem ez az egyetlen módszer a takarékoskodásra! Az utazás során ásványvíz és kávé ingyenesen áll rendelkezésre, és a reggeli is a csomag része. Ezen felül természetesen számos ételt és italt is vásárolhatunk, ráadásul igen kedvezményes áron. A félliteres sört átváltva körülbelül 300 forintos áron szolgálják fel, egy tortaszület pedig nagyjából 150 forintnak megfelelő összegért vehetünk. A koncepció az, hogy a RegioJet nem a büfékocsi-szolgáltatáson szeretne meggazdagodni, ugyanakkor az utasok kényelmét ezzel is szeretnék kiszolgálni, hiszen a turista mindenképpen fog ételt és italt fogyasztani az út alatt – és ha ezt nem a vonaton veszi meg, akkor máshol fogja.

Fotók: Tóth Marcell /GazMag/

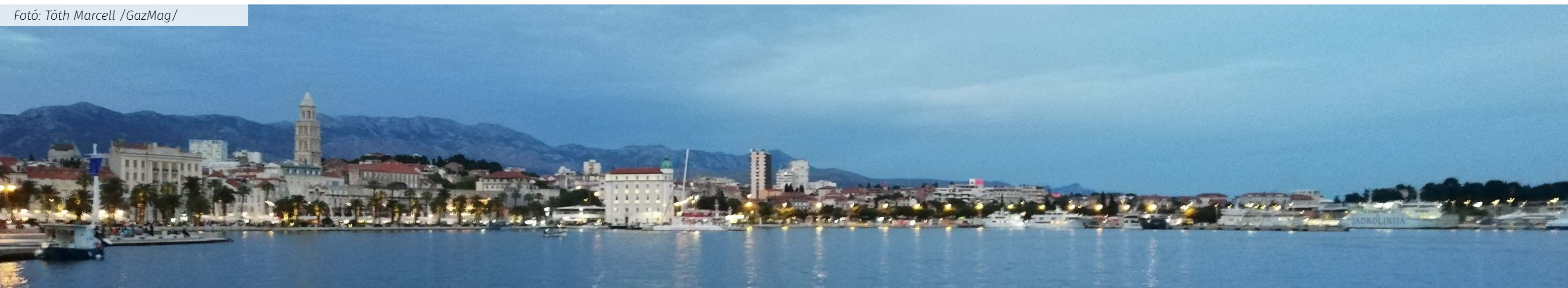
Bár a vasúttal utazni időben hosszabb, mint ugyanezt az utat autóval megtenni, számos érv szól emellett is. Az étel- és italválaszték mellett a 14 (vagy épp 20) órás út során pihenni és beszélgetni is van lehetőség. A fedélzeten végig jó minőségű, ingyenes wifi fogható. Az ülések háttámláján lévő kis monitorokon interneten szörfölni, játszani és újságot olvasni is lehet – arra azonban érdemes felkészülni, hogy mivel cseh vasúttársaságról van szó, így a cseh lapok vannak többségben.

Az utazást kevés megálló szakítja meg. A határt azonban odafelé és visszafelé is éjjel 3 óra magasságában lépi át a vonat, és a határellenőrzés miatt az éjszakai ébresztéssel

számolni kell. Bár Magyarországról a Horvátországba lépéshez elegendő a személyi igazolvány felmutatása, az éppen aktuális járványhelyzet miatt további dokumentumok is szükségesek lehetnek. Említésre méltó megálló a horvátországi Ogulin, itt kapcsolják szét a vonatot, és a Rijekába/Fiuméba tartó kocsik innentől más irányba veszik útjukat.

Hazafelé délután indul a vonat, és másnap reggelre érkezik Budapestre. Júniusban és szeptemberben heti három vonat közlekedik, júliusban és augusztusban pedig minden nap indulnak járatok.

Tóth Marcell

Online sakk - pandémia alatt, Olimpia előtt

Nagyinterjú Jáchym Dorinával a sakkozás jelenéről és jövőjéről, a versenyzésről és a fejlődésorientált oktatásról.

„Sakkolimpia 2024 Budapest” névvel zajlott országos online rapid versenysorozat decemberben és januárban. A több mint háromszáz sakkozót felvonultató sorozat befejezését követően az egyik főszervező, Jáchym Dorina adott hosszabb interjút a GazMagna. A beszélgetés során a verseny mellett a sakkoktatást, az online sakkozást, valamint ezek jövőjét is érintettük interjúalanyunkkal, aki a győri Arrabona Sakkiskola KSE vezetőjeként és a Magyar Sakkszövetség Ifjúsági Bizottságának tagjaként is szerves része a sakk világának.

A FIDE december 6-án jelentette be, hogy Budapesten lesz a 2024-es Sakkolimpia, és december 13-án már indult is a verseny első fordulója. Ez egy gyors döntés volt, vagy tudatosan készültetek arra, hogy ha megtörténik a bejelentés, akkor meghirdetitek a versenyt?

Már több hónappal korábban szorgalmaztam, hogy legyen országos szinten online versenyzés. A megyénkben (Győr-Moson-Sopron megye – a szerk.) ez már 2020. május óta működik, a Szigetközi Sakkozók vezetőjével, Lamik

Jánossal alapítottuk meg a versenysorozatot. Nagyon jól működik, jók a tapasztalatok. Nekem van egy tisztségem a Magyar Sakkszövetség Ifjúsági Bizottságban (mely nagy megtiszteltetés) és ott vettem fel ezt az ötletet még a ősszel. Amit jónak tartottak, de végül decemberre érett meg az elgondolás és a megvalósulás párosa, hogy meg tudtuk ezt rendezni. E mellett szerettük volna, hogy megkapjuk a Sakkolimpia rendezési jogát. A Sakkolimpia név természetesen a döntés hatására kerülhetett terítékre. Ezt Molnár Béla, az Ifjúsági Bizottság elnöke és szervezőtársam ötlete nyomán alakítottuk.

Nyolc kategóriában mérték össze tudásukat a versenyzők. Mennyire vagytok elégedettek a létszámmal?

Nagyinterjú Jáchym Dorinával a sakkozás jelenéről és jövőjéről, a versenyzésről és a fejlődésorientált oktatásról. Maximálisan elégedettek vagyunk. Több mint 300 fő vett részt a versenyen. Ami a megyei versenyek után egy hihetetlen szám – bár most már a megyei versenyünk mezőnye is gyönyörűszepten növekszik. És igazából emiatt szerettem volna létrehozni egy országos versenyt, hogy minél több emberhez jusson el az online versenyzés, mert az tapasztaltuk kicsiben, hogy nagyon jól működött, nagyon jól működik, és fejlődnek a gyerekek és a felnőttek egyaránt. Ez egy nagyon jó szellemi kihívás, szinten tart, és még további szintlépési lehetőségek rejlenek az online sakkozásban. És az is nagy eredmény, hogy országos szintre sikerült ezt kiterjeszteni. Hiszen pont ez volt a lényege, hogy a járványidőszakban is ki tudjuk hozni a pozitívumot a helyzetből, össze tudjuk kapcsolni az embereket a sakk által.

Fotó: [pixabay.com](https://www.pixabay.com)

És ez a nagy érdeklődés a Sakkolimpia névnek szólt, vagy esetleg közrejátszott benne az is, hogy év végén nagy nézettséget szerzett a Netflixen a Vezércsel című sorozat, ami szintén népszerűsítette a sakkozást?

Lehetséges, hogy ez is közrejátszott benne. Bár én azt gondolom, hogy a résztvevők többnyire sakkersenyzők voltak, akik komolyan gondolják a sakkozást, sokat gyakorolnak. Illetve akinek hiányzik most a személyes versenyzés lehetősége. Ők is voltak a fő célközönség. A sorozat sikere inkább a kezdő és az amatőr kategoriekban jelenhet meg. Egy kezdő kategóriát is nyitottunk, ami az eredeti elgondolásban még nem volt benne, hogy azok, akik nagyon fiatalok és tényleg kezdők, vagy olyan felnőttek akik most kezdték a sakkozást, azok is tudjanak versenyezni, kedvet kapni. És úgy gondolom, hogy ennek is pozitív kicsengése lett. Óvodások is játszottak, és így őket, a legfiatalabbakat is be tudtuk vonni, együtt tudtak játszani a felnőttekkel, és ez egy szuper dolog. A Vezércsel, mint sorozat, biztos, hogy megnöveli az emberek az érdeklődését a sakk irányában, és emiatt is azt gondolom, hogy minél több online rendezvényt – most ugye erre van lehetőség – kell szervezni, minél több sakkprogramot kell találni, olyan lehetőséget, ahol az emberek tudnak minőségi módon gyakorolni, fejlődni, találkozni.

Azt is gyakran hallani sajnos, hogy az online sakknál könnyebb „csalni”, nehezebb ellenőrizni a játékosokat. Könnyen lehet név nélkül is játszani, vagy ha valaki vállalja is a nevét, akkor sem tudjuk ellenőrizni, hogy mit csinál parti közben a monitorja előtt. Neked milyen tapasztalataid vannak ezzel kapcsolatban a mostani verseny, és akár a többi, általad szervezett verseny kapcsán?

A mostani országos versenyen két versenyző volt, akit emiatt kizárt a gép. Szervezőként mindenkit kértünk a fair play versenyzésre. Alapvetően az elgondolásunk az volt, hogy nagy tömegeket mozgassunk meg, sok versenyzőt ültessünk a géphez. És játszának, nem pedig az volt a cél, hogy mindenkinek minden egyes ténykedését ellenőrizzük. Teljesen tökéletesen sajnos ezt nem tudjuk ellenőrizni. Mivel ez egy nagyon nagy létszámú verseny volt, így nem lehetett, hogy mindenkit két kamerával figyeljünk. Regisztrációkor a résztvevők a nevüket vállalták, és akkor alá is írták a feltételeket, amiket a versenykiírásban megszabtunk.

Az online verseny nagyon jó alkalom a gyakorlásra. Tömegeket lehet megmozgatni, a kiemelt versenyzőknek szóló versenyek mellett ezt is fontosnak tartom. Egy kiemelt versenyénél az ellenőrzés egyszerűbb, mert aki profi sakkersenyző sok éve, VB-re, EB-re megy, fel van szerelve ezekkel az eszközökkel. És náluk biztosan nem jelenik meg az a fajta szabálytalankodás.

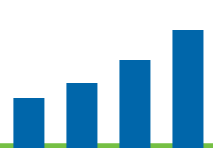
Amikor elkezdtek, akkor azt is javasoltam, hogy díjazás nélkül menjen le ezt a versenysorozat. És mégis lett érem. Ami biztos, hogy jó, mert tudom, hogy nagyon sok versenyző szabályosan játszik, és megérdemli ezeket a kis díjakat. És bár nehéz biztosan megítélni mindenkiről, hogy mennyire volt fair, és mennyire nem, de azt gondolom, hogy ha nem szervezünk semmit, akkor sokkal rosszabbat teszünk.

A Sakkolimpia nagyjából 3,5 fél év múlva kerül megrendezésre. Vannak-e olyan tervek, hogy akár hasonló névvel, vagy ezt a témát követve további versenyekre is sor kerüljön akár online, akár – ha majd a járványhelyzet ezt engedi – személyes jelenléttel megvalósítva?

Igen. Tervben vannak a Sakkolimpiát népszerűsítő, megelőző, felkészítő versenyek. Ezek mindenképpen szerepelnek majd a versenynaptárban. Jelenleg egyeztetés alatt állnak ezek a programok, lehetőségek.

Nemcsak mint szervező, hanem a győri Arrabona Sakkiskola vezetőjeként, mint oktató is jelen vagy a sakkozás világában. Mit tapasztaltál, az hogy megkaptuk az Olimpia rendezést, és volt a Vezércsel sorozat, ezek hatására az érdeklődés megnőtt a sakkozás iránt?

Én azt gondolom, hogy ez a hír a felnőttekhez jut el első körben. A gyerekeknek az, hogy most Sakkolimpia lesz vagy nem lesz, nem annyira fontos. Ők elsősorban a játék miatt szeretnek sakkozni. És oktatóként nekem az a feladatom, hogy ezt az érdeklődést felkeltsem, a motivációt fentartsam. Természetesen megosztottam velük a Sakkolimpia hírt, örülünk nekik, de még nem értik, hogy ez milyen nagy jelentőségű történés. Javarást 5-12 éves gyerekekről van szó, ezzel a korosztállyal foglalkozom. A gyerekek számára úgy vélem, a saját eredményük inkább a meghatározó, hogy ők ügyesek legyenek. Természetesen az oktatási órákba csepegtetek majd fokozatosan a Sakkolimpiáról híreket, információkat, hogy kíváncsivá tegyem őket, illetve példaállítási szempontból is szuper lehetőség.

Nagyon izgalmas lesz ha megvalósul, hogy elutazunk az Olimpiára, megnézhetik ezeket a fantasztikus sakkozókat. Hatalmas élmény lesz, ami remélhetőleg új impulzust ad a sakkjáték tanulásához, valamint nekik is maradandó emlékké válik.

Mennyire nehéz most fenntartani a motivációt az online világban? Az edzések is online vannak, online platformon kell tanulni. Mennyire tudnak a gyerekek figyelni, mennyivel nehezebb ez nekik?

Mi március óta működünk online az oktatásban. A versenyszakozó gyerekeknek ez egy nyaralási időszak. Egy hatalmas ajándék azoknak, akik szeretnek sakkozni. Előtte nem is gondoltunk erre a módszerre, mert minden személyesen ment. Voltak igények korábban, hogy egy-egy diák szeretne többet járni sakkedzésre, de nehéz volt vagy nem lehetett megoldani. Előfordult, hogy láttam, hogy tehetséges a kisgyerek, de nem tudom kiemelni annyi óraszám, amennyi támogatná a versenyfelkészülését, a saját tehetségének felszínre hozását. És beütött a járványhelyzet, és megnyílt a lehetőség, hogy akkor online tanulás és így ide is be tud kapcsolódni, meg oda is és amoda is. És ott tartottunk, hogy heti 5-6 napokat sakkoztak bizonyos gyerekek a heti 1 szakkör helyett, aminek meg is lett az eredménye.

Nyáron sikerült megrendezni az Országos Korosztályos Bajnokságot a 12 éven aluliaknak Tapolcán, köszönet a szervezőknek. A legkiemelkedőbb teljesítményünk egy 3. és egy 5. hely, ami fantasztikus teljesítmény volt. Aki esetleg nem tudja, ez nem egy egynapos verseny, hanem 5 napig tartott. Nagyon nagy élmény volt mind emberileg, mind szakmai szempontból, és ez lett a megkoronázása ennek a tanulási időszaknak. Emiatt is szeretném, hogy többekhez eljusson, hogy ez az online tanulás működik és eredményes. Jelenleg még nem tudom hány hónapig tart ez az időszak, de addig muszáj ebben képezni magunkat, mi oktatóknak, és a gyerekeket kell így is motiválni, és lehet is motiválni. Nagyon sok felület van, ahol nagyon jól tudunk gyakorolni, és ez nagyon fontos számomra, és a gyerekeknek is. A motivációt fent lehet tartani most is, lassan egy év online sakkozás után, szerintem nagyon nagy dolog, mert azt gondoltam, hogy 2 hónap után kihullanak a gyerekek, és nem fogják bírni. Ehhez képest van olyan kisgyerekem, aki pont ebben az online időszakban fejlődött olyan mértékben, hogy én is csodálkozom rajta. Hogyha oktató és gyerek között van egyfajta híd, van köztük kötődés, akkor lehet őket

lelkésíteni, mindegy, hogy személyesen találkozunk, vagy gépen keresztül. Természetesen személyesen sokkal jobb. Sokkal komplexebb egy találkozás. De most ebből a helyzetből kell kihozni a legjobbat.

Mit tanácsolnál egy kezdőnek, egy amatőrnek, hogy fejlessze tudását online térben?

Az online térben nagyon sok helyen lehet. Mindenkinek más tetszik kidolgozottság, részletesség tekintetében. Valamint attól is függ, hogy ki hogyan szeret tanulni. Azt szereti, ha lassan, alaposan elmagyarázzák neki egy videóban, vagy éppen inkább a gyakorlatból szeretne tanulni. Magából a partikból is sokat lehet profitálni. Több sakkszerver van, ahol lehet ingyen partikat játszani, és tartozik hozzá valamennyi ingyenes kombinációmenyiség, ami szintén nagyon fontos.

De ezek főleg kiegészítő lehetőségek, elindulni lehet ezekkel, viszont inkább sakkoktatóra kell bízni a fejlődést. Egy 14 éves már el tud magától tájékozódni az internet világában, oktatóanyagot meg tud szerezni, és ebből fejlődik. De főleg egy kisebb gyermeknél ez nem biztos, hogy működik, úgyhogy azt gondolom, hogy ezek a platformok a profi megtervezett oktatási folyamatot nem tudják pótolni. A versenyeket a chess.com oldalon rendezzük, ahol tagság vásárlása nélkül is végtelen játszmat játszhat, aki regisztrál.

A sakkban lényegében minden állás egy problémahelyzet. Minden lépésben egy adott problémára adunk választ. És ez zajlik az életben is, amit a gyerekeknek is igyekszem tanítani. Egyfajta megoldási attitűdöt próbálok átadni, hogy ha bármi megoldandó helyzet kerül szembe, legyen alapvető felkészültségük és próbálják a legjobb tudásuk szerint kihozni az adott helyzetből a legjobbat.

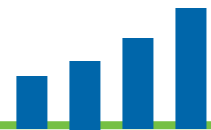
Akkor mondhatjuk, hogy a sakk az nemcsak sakkra nevel, hanem az életre is?

Mindenképpen. Fontos, hogy az emocionális intelligenciát, vagy bármilyen másik fajta intelligencia-területet fejlesszünk vagy attitűdöt javítsunk vagy mentális felkészültségét erősítsük. Azt gondolom, hogy nemcsak oktató, de nevelő szerepe is van egy sakkoktatónak, ami nagyon fontos. Nem teljesítmény-orientáltan tanítok. Bár ez egy vékony jég, hogy teljesítmény-orientált vagy nem. Szeretem, ha ki tudják magukból hozni a maximumot, viszont nem úgy, hogy megadok egy bizonyos célt, hogy első legyél, és nincs más lehetőség. Vagy harmadik legyél, és akkor meg leszek veled elégedve, ha ötödik leszel akkor pedig minek mentél a versenyre... Többnyire a befektetett energiát figyelem. Ha látom, hogy küzdött a partikban, és látom, hogy nagyon sokat gondolkodott, és így lett a harmincból huszonkilencedik, akkor nagyon megdicsérem. Ha meg nem volt benne a munka, nem volt rendben a hozzáállás, akkor meg elmarasztalom, lehetséges, hogy egy első hely után. Nálunk ez így működik, hogy nem teljesítményorientált, hanem inkább úgy mondanám, fejlődésorientált az oktatás. Az a cél, hogy fejlődjön a gyermek, és hozzuk ki belőle a maximumot. nemcsak a sakkban, hanem az élet többi területén is tudja alkalmazni az itt megszerzett tapasztalatokat.

Hány éves korban tudnak kiöregedni a sakkiskolából a gyerekek?

Egy komoly váltás, amibe egyébként a szívem egy picit beleszakadt. Például 8 évig tanítottam a kisfiút, és nemrégiben őt átadtam egy másik oktatónak aki nagyobb tudással rendelkezik, mint én. Ezt éreznie kell az oktatónak, hogy mikor jön el az ideje ennek. Ő 13 éves most, így a 8 év elég hosszú idő, sokfélét megtapasztaltunk vele. Azt tudni kell, hogy ő a normál iskolarendszer mellett érte el ezeket az eredményeket. Ha valaki például magántanulóként vágyik magasabb babérokra, akkor az egy másfajta fejlődési ütem lehet, és akkor korábban tovább kell már irányítani egy másik edzőhöz.

És ilyenkor te tudod javasolni a versenyzőnek, hogy mondjuk neki érdemes lenne magasabb szinten foglalkoznia a sakkal, és érdemes lenne magántanulóvá válnia?

Beszélgettünk már erről. De igazából nem kell ezen gondolkodnom, mert annyira ismerem szerencsére a szülőket, annyira együtt dolgozunk. Siker nem lehet anélkül, hogy egy oktató ne legyen szoros kapcsolatban a versenysakkozó szüleivel. És ha már beszélgetünk, akkor egyből tudom, hogy mi az álláspont, és ahhoz igazítom az én javaslataimat. Legtöbbször látom a szülőn, hogy mindenképpen szeretné, hogy a gyerek iskolába járjon, ami szerintem is egy fontos dolog, mert ott a közösségben is rengetek mindent el tud sajátítani. És az, hogy magántanuló lesz valaki, egy kockázatos döntés. Elsülhet jól is, meg nem annyira jól is. Azt gondolom, hogy a normál iskolarendszer mellett is egy eredményes, fejlesztő pályafutást, fejlesztő folyamatot létre tudunk hozni, viszont tény, hogy magántanulóként sokkal intenzívebben lehet haladni, ami szintén kecsegtető.

És mennyire lesznek később belőlük úgymond főállású sakkozók, akik később ebből fognak élni sikeres versenyzőként. Arányaiban hogy néz ez ki a tömegbázishoz képest?

Még nem vagyok annyira régóta a pályán, hogy ilyen tanítványaim lettek volna. Ez sok mindenben múlik. Szülő, oktató és gyermek egységén, valamint a környezeten is sok áll, hogy hány oktató és milyen tanulási és versenyzési lehetőség a biztosított. Például egy olyan nevelő műhelynél, ahol több a képzett oktató, akik már sok versenyzőt neveltek, könnyebb talán a fiataloknak elindulnia.

Van olyan cél, hogy nagyobb műhellyé váljatok?

Van, igen. Egyre több iskolából érkezik megkeresés, ahol szeretnének sakk szakkört indítani kooperálva velünk a meglévő szuper partner iskolákon túl. Ehhez több oktató szükséges. Szerencsére vannak, akik nálunk

Fotó: Arrabona Sakkiskola

tanítanak és látják e tevékenységnek a fontosságát. Törekszünk arra, hogy még több sakkjátékot tanító-oktató elhivatott munkatársat találjunk, akik szívesen oktatnák e játékot szakkör keretében. Jelenleg a pandémia miatt kevesebb a létszám, de ez reményeink szerint majd változni fog pozitív irányban. Valamint nem töltjük tétlenül ezt az időszakot sem, mert mindenféle anyagokat és módszereket, oktatást segítő folyamatokat dolgozunk ki, amiben egyik oktató társam nagy segítségem.

És hogy látod az járvány utáni időszakot? Az online tér visszaszorul majd, vagy tovább fog erősödni, vagy egymással párhuzamosan fog működni az online és a személyes jelenléttel zajló sakkolás?

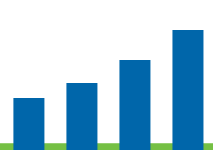
Szerintem a harmadik lehetőség lesz. Most már megtanultuk, hogy ez így is működik. Azt gondolom, hogy az online sakk az a jövőben is mindenképpen működni fog. És mint fejlődési lehetőség, szerintem nagyon jó, nagyon kényelmes, könnyen elérhető, és bárki számára nyitott. Ez olyan, mint amikor van otthon súlyzód, és ott a lehetőség, hogy bármikor megfogod és edzel vele. Ugyanúgy szinte mindenkinek van otthon a háztartásban egy számítógép: lehet gyakorolni, lehet játszani. Csak választás kérdése, hogy számítógépes játékkal játszol, aminek nincs minden esetben annyi értelme (mert a gyorsaságra vagy technikára fókuszál) – kivétel az a néhány, ami tényleg logikai játék –, vagy inkább választasz egy olyan tevékenységet, ami fejleszt, ami szellemileg kondiban tart. A szellemi egészség ennek köszönhetően jó lesz. Az embernek az élete során folyamatosan változó élethelyzetekben helyt kell állnia, és élete végéig fejlesztenie kell magát, ha ezt minél minőségibb módon szeretné véghezvinni. Mindezek

Fotó: Arrabona Sakkiskola

miatt kiemelt jelentőségű, hogy az szellemi frissessége megmaradjon. Ha bármiféle kisebb vagy nagyobb célokat szeretne elérni az ember, akkor sokkal könnyebb egy olyan aggyal, ami folyamatosan mozgásban van, folyamatosan fejlődik. Azt beláthatjuk, hogy ez egy sikeresebb élethez vezethet, mint az, aki ezt elhanyagolja. Emiatt nagyon fontos, hogy folyamatosan karban tartsuk magunkat mind fizikumunkat, mind szellemi erőnket. A módszerek tengere mellett úgy vélem, plusz lehetőségként erre az online sakkversenyek tökéletes lehetőséget nyújtanak.

Tóth Marcell

Mezolit – mesék a Thy Catafalque-ról (Fekete Zaj fesztivál 2021) koncert-élménybeszámoló

Azt hiszem, kevés kétség fűződhet hozzá, hogy a hazai metalszcénának kevés olyan kimagasló pontja van, mint a Kátai Tamás által megalkotott Thy Catafalque. A műfajilag leginkább avantgarde metalként beazonosított, ugyanakkor black metal és még megannyi zenei elemet (folk, jazz, synthwave stb.) ötvöző projekt muzsikája egyszerre változatos és friss, szinte minden dal más és más élményt nyújt. Kátait gyakran hívják zenei lángelmének, és minden túlzás nélkül mondhatjuk, hogy erre a titulusra teljes mértékben rászolgált. Egy nagy hiányossága volt a már huszonhárom éve fennálló Thy Catafalque-nak, méghozzá az, hogy élőben még sosem adták elő dalaikat. Ez a jég végre 2021. augusztus 21-én tört meg, a Mátrafüred-Sástón megrendezett Fekete Zaj Fesztivál keretein belül. Rendkívül hálás vagyok, hogy jelen lehettem.

Először is érdemes leszögezni, hogy a szerény látogatói létszámát tekintve mindig is családias Fekete Zaj Fesztivál egy rendkívül hangulatos helyszínen kerül megrendezésre. A Mátrában található sástói kemping – ahol az ország legmagasabban fekvő tava is található – páratlan atmoszférát nyújt a rendezvénynek. Ott-tartózkodásom alatt többször is úgy éreztem, hogy igazából a természetben vagyok, hiszen bármerre néz az ember, látja az erdőt. A kemping területének szinte egészét kihasználták, és a négy zenei színpadon kívül egyéb, napközbeni szabadprogramok is várták a résztvevőket. Persze ez a kihasználtság azt is jelenti, hogy az utolsó napon, amikor megérkeztem már sátorhely is alig volt, de ez mindenképpen annak a jele, hogy a fesztivál kezd egyre népszerűbbé válni. Annál is inkább, hiszen (legjobb ismereteim szerint) a Zaj történetében szombaton először érte el a teltházasság létszámot, melyet nagyban köszönhet a rendhagyó Thy Catafalque-koncertnek.

Számomra már az is óriási élmény volt, hogy délutáni érkezésemkor a fesztivál „Fanyűvő”-névre keresztelt nagyszínpadán még folyt Kátai dalainak próbája, így

kaphattam egy kis ízelítőt abból, hogy mi vár rám este. Késő délután aztán némi késéssel el is kezdődtek az első koncertek. Az elsőként fellépő modern metal banda, a néhai Superbuttból alakult Ørdøg lendületes előadása Vörös András frontemberrel kellőképpen megalapozta a bulit, majd a már jócskán estébe nyúló folkos elemekkel dolgozó román black metal együttes, a Dordeduh fellépése egy igazán egyedi élmény volt, amitől felváltott bennem a kérdés, hogy eddig őket miért nem hallgattam. Persze nem lenne fair tőlem, ha nem említeném meg, hogy a Fekete Zaj nem csak a metálról szól, hiszen számos más, alapvetően zenei műfaj előadói is képviseltették magukat, mint pl. az ambient és a trance elsősorban darkos változatai.

A fesztivál fő eseménye, az összesen 25 zenész közreműködésével előadott *Mezolit – mesék a Thy Catafalque*-ről a tervezett kezdéshez képest egy jó félórás csúszással indult, azonban egy ilyen volumenű produkciónál szerintem ez teljesen érthető (mondom ezt úgy, hogy egyébként a zene technikai részéhez annyira értek, mint egy kalapácsfejű cápa a szögbeveréshez).

A koncert nyitó dala a *Rengeteg* album száma volt, melyet átvezetőként is használtak. A bevezető után az első szett az *Esőlámpással* indult, melynek frontembere a Reasonből ismert Dudás Gábor volt, utána pedig hatalmas örömmel az egyik favoritom, a *Kel keleti széllel* folytatták. A szekció lezárása a *Köd utánam* volt a *Róka Hasa Rádió* albumról. Egyébként az egész koncert ehhez hasonló három-három dalból álló részekből épült fel, melyekben a zenészek váltották egymást. A dinamikus első után egy keményebb második szett következett a *Szamojéd freskóval*, a *Jurával* és a kihagyhatatlan *Mezollittal*. Ezek éneke a szegedi black metal bandából, az Ahrimanból ismerhető Lédeczy Lambert volt, de itt Kátai Tamás is közreműködött basszusgitáron. A harmadik felállásban a frissítő női énekhangé volt a főszerep. Horváth Martina és Dudás Ivett vezetésével hangzott el az *Embersólyom*, a *bolyongás ideje* és a *Sirály*. A dalokat csellón Bos Mici, a Képzelt Város zenésze is kísérte. Az egész koncertből egyértelműen a kedvencem a negyedik szett volt, melyet kizárólag a *Rengeteg* albumnak szenteltek. Ingem sajnos nem volt, de cserébe mellényemet lobogtattam

szakadatlan a *Kék ingem lobogó* alatt. A *Trilobita* alatt torkomat nem kímélve üvöltöttem, hogy „Hej, lerohan a lét, hej, lerohan az élet”, a bulialatt pedig legjobban talán a *Fekete mezők* alatt tomboltam. A Soulocracy-ból ismert Bokodi Bálint és a Sear Bliss frontembere, Nagy András kiváló munkát végeztek itt mint énekesek, de ugyanez a hangszereket megszólaltató kollégáikra is kétségkívül igaz. Az utolsó szettben kaptak helyet Kátai legfrissebb művei, a *Piros-sárga*, melyet a már fent említett Vörös András vezetett és a *Szarvas*, újból Bokodi Bálinttal és Dudás Gáborral. A visszataps után Kátai Tamás egyedül állt ki a *Fehérvásárnap* elszavalásával. Végül a közönség hatalmas éljenzésére az egész zenészgárda felsorakozott.

Így zajlott hát a *Mezolit – mesék a Thy Catafalque*-ről a 2021-es Fekete Zaj Fesztiválon a telihold fénye alatt. Páratlan koncert volt, és nagyon remélem, hogy nem először láthattuk és hallhattuk élőben Kátai Tamás dalait előadni, hiszen rengeteg fantasztikus Thy Catafalque-szám van még, ami megérdemelné, hogy élőben eljátsszák.

A koncert alatt fellépő zenészek teljes listája (Kátai Tamáson kívül): Bokodi Bálint (ének), Bos Mici (cselló), Cseh Gergely (basszusgitár), Dudás Gábor (ének), Dudás Ivett (ének), Erdélyi Péter (gitár), Fogl Botond (gitár), Forczek Ádám (ének), Horváth Martina (ének), Kantár Gyuri (basszusgitár), Katona Rajmund (basszusgitár), Kónya Zoltán (gitár), Kun József (dob), Lédeczy Lambert (ének), Nagy András (ének), Potkovác Márk (dob), Szabó Dani (gitár), Szent Árpád (dob), Szűcs Antal Mór (gitár), Tadeusz Rieckmann (dob), Varga Krisztián (gitár), Vári Gábor (gitár), Vasvári Gyula (ének), Vigh Zoltán (gitár), Vörös András (gitár).

Bálint Csaba

Fotók: Bálint Csaba /GazMag/

Hagyományok, innováció és egészségtudatosság

Volt szerencsénk ellátogatni a Magyar Ízek Utcájának sajtótájékoztatójára, amely 2021. augusztus 10-én került megrendezésre. Az eseményen beszámoltak az idei, Szent István nap alkalmából megrendezett országos kenyér- és tortaversenyekről. Kiemelték, hogy a versenykiírásban régi hagyományaink mellett, szerepet kapott a tudatos fogyasztás jelentősége is.

A Magyar Pékszövetség idén tizedik alkalommal hirdette meg szakmai versenyét, amire bármely magyar sütőipari vállalkozás nevezhetett függetlenül attól, tagja-e a Szövetségnek. Két kategóriában mérkőzhetek meg a pékek: a hagyományos búzakenyereket felvonultató Szent István napi kenyér és a szinte teljesen szabad kezelt adó Innovatív kategóriában.

A nevezési feltételeket illetően, a korábbi évekhez hasonlóan, most is természetesen mindkét kategóriában be kellett tartani a Magyar Élelmiszerkönyv előírásait. ezen kívül nem használhattak semmilyen adalékanyagot, célkeveréket a termékekhez. Lazítást jelentett viszont a korábbiakhoz képest az, hogy idén már nem volt kötelező a hozzáadott élesztő használata. Így az innovatív kategóriában lehetőség volt olyan kenyeret is bemutatni a szakmai zsűrinek, amik régóta dédelgetett

álmok eredményeként születtek, de eddig a kötöttségek miatt nem fértek bele a Pékszövetség versenyébe. A nagyobb alkotói szabadság hatására idén - néhány kivétellel - több figyelmet szenteltek a technológiai kihívásoknak, és az egészségtudatosságnak, mint a különleges és merész íztársításoknak.

A hagyományos Szent István napi kenyér kategóriában már kötöttebb feltételeknek kellett megfelelni, ugyanis itt csak kovászos technológiával, legalább két-féle liszt felhasználásával készült termékek versenyezhettek.

Általánosságban igaz, hogy a versenytermékekere a lágyabb, harmonikusabb ízek voltak jellemzőek, illetve a gyümölcsök, zöldségek, különböző magvak, burgonya került előtérbe.

Fotó: Csoknyay Cecília /GazMag/

A zsűrizés során az ítések vizsgálták, hogy megfelel-e a nevezett termék a feltételeknek (azaz többek között a Magyar Élelmiszerkönyv előírásainak), illetve milyen minőségi jegyekkel bír a héjazat, a bélzet, az illat, az íz és az aroma vonatkozásában.

A kétfordulós verseny döntőjében 14 kenyeret bíralt a szakmai zsűri, hetet a Szent István napi és hetet az Innovatív kategóriában.

A Szent István napi kenyér címet idén a solymári Hel Pékség Solymár gyöngye kenyere nyerte. A Solymár gyöngyét Varró Zsolt elképzelése alapján sütjük. Négy összetevő van benne: liszt, víz, só, élesztő és plusz egy, az idő. 72 órás, rozsliszt-ről indított kovással készül, ami élesztő nélküli. Csak a dagasztásnál kerül bele 1 százaléknyi élesztő. – ismertette Horváth Zoltán, a Hel Pékség kereskedelmi igazgatója.

Fotó: Csoknyay Cecília /GazMag/

További érdekesség, hogy a Hel pékség tavaly indult először a Szent István napi Kenyerversenyen, amin akkor az innovatív kategória első helyét nyerték el.

Az Év Innovatív kenyere idén a tiszakécskei Fejedelmi Pékség Tisza-parti magvas kézműves kenyere lett. „A pékségünkben közel 30 éve az összes kenyerünket kovással készítjük, így nem volt kérdés, hogy az új termékünk is francia-jellegű vadkovászos kenyér lesz. Két évnyi kísérletezés eredménye a Tisza-parti magvas kézműves kenyér, ami Csáki Tibor és Palotai Pál vezető pékjeink elhivatott munkáját dicséri” – Lovasi József, a Fejedelmi Pékség egyik tulajdonosa.

A továbbiakban az idei ország tortája verseny részleteit ismertették. A Magyarország Tortája címet a Napraforgó elnevezésű torta kapta, melyet Fodor Sándornak, a budapesti Habcsók Cukrászda cukrászának köszönhetünk. Ennek főbb alkotóelemei a pirított napraforgómag, a vilmoskörte, a méz és a csokoládé.

A Magyar Cukrász Iparosok Országos Ipartestülete és az Egy Csepp Figyelem Alapítvány szervezésében

Fotó: Csoknyay Cecília /GazMag/

jött létre a Magyarország Cukormentes Tortája verseny, melynek 2021-es győztese a tápiószecsői Hisztéria Cukrászda cukrászmestere, Füredi Krisztián, Beszterce rózsája nevű tortája. Az ünnepi sütemény főszereplője a sárgabarack, emellé tejszínes étcsokoládé krém, fehér csokoládé és dió párosul.

Ezenkívül idén az "Egy a természettel" Vadászati és Természeti Világkiállítás alkalmából alversenyt is hirdettek. Erre olyan tortákat vártak, amelyek meghatározó összetevői Magyarország erdeiben, mezein megtalálhatóak. Az erős mezőnyben végül szintén Füredi Krisztián tortája nyert, amely a Nimród fantáziánévre hallgat.

Illetve különdíjakat is lehetett szerezni. „A leginnovatívabb recept” különdíját a Szesélyes dió elnevezésű tortaért kapta Novák Ádám és Dovalovszky Barbara a REÖK Kézműves Cukrászda mesterei. A legjobb gyógyhatású alapanyaggal készült torta különdíját pedig Karió Orsolyának, a Vanília & Gelato Cukrászda cukrászának ítelték Erdei Nimfa nevű alkotásáért.

Az tájékoztató után volt lehetőség megkóstolni a győztes kenyeret, tortákat. Az egészségtudatosság jegyében tesztelhetjük vércukorszintünket, vérnyomásunkat, és véroxigén szintünket, ezzel is igazolva, hogy a nyertes cukrásztermékek fogyasztása után is normális értékeket mérhetünk.

Csoknyay Cecília

Könyvajánló: Philip K. Dick – A jövő orvosa

Az amerikai sci-fi író szóban forgó regénye 1960-ban jelent meg. Akkoriban még tényleg távoli jövőnek látszott 2021, amikor is a mű magyar fordítása a könyvesboltok polcaira került az Agave Könyvek jóvoltából. Igazi időutazás, ahogy maga a történet is.

Philip Kindred Dick (1928 – 1982) egyik legismertebb idézete így hangzik: „Rossznak gondolod a világot? Látnod kellene a többi!” Az emlegetett „többi” közül az egyik egyből elének is tárul a könyv olvasása közben. A mű társadalmi témákat és azokra adott nem feltétlenül jó válaszokat feszeget egy disztópia képét betűkkel lefestve.

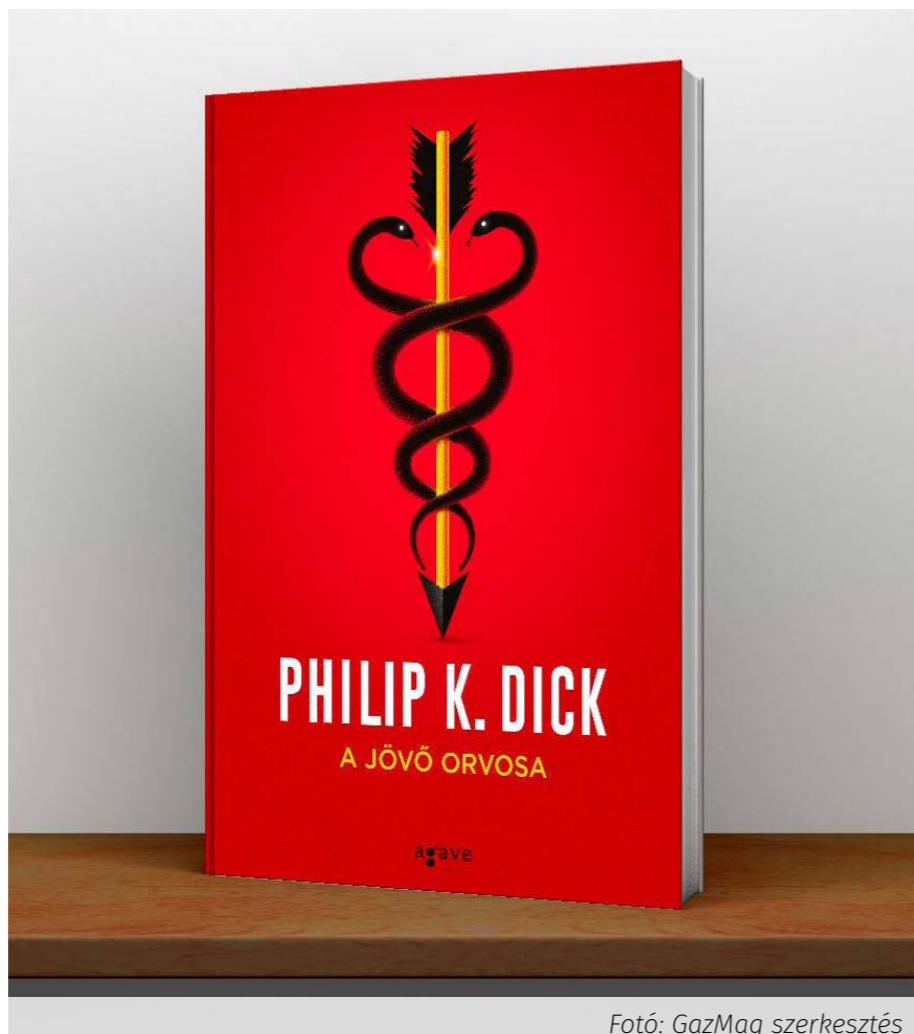
A főhős, Jim Parsons – ahogy a címből is kiderül – orvos, aki akaratán kívül a mai világból a jövőbe kerül. Az általa nem ismert társadalomban a saját világára jellemző erkölcsi normák szerint próbál boldogulni és cselekedni, ez pedig komoly konfliktusokat szül, ugyanis a könyvbéli jövőben a társadalom merőben másképp gondolkodik az életről, a halálról, és általában a létezésről.

És természetesen az időutazásról is, ugyanis ez még a jövőben sem mindenki számára elfogadott. Ennek paradoxonja kapcsán felmerül a morális oldala is: mennyire lehet, mennyire szabad és mennyire kell beleavatkozni a múltba, a jelenbe vagy épp a jövőbe?

Az olvasmányos mű cselekményének kibontakozása közben az olvasó kicsit kapkodja a fejét, miközben próbálja követni az időutazás folytán kialakult bo-

nyodalmakat, kibogozni és megérteni annak mikéntjét. A kezdeti káosz hitelesen mutatja be, mi játszódhatott le a főhősben, mire megértette, mi-miért történt, történik és fog történni. Az biztos, hogy fordulatokban nincs hiány.

Tóth Marcell

Fotó: GazMag szerkesztés

A fertőzés elkerülése érdekében az ENSZ Egészségügyi Világszervezete (WHO) iránymutatását érdemes követni.

Tisztálkodással és az egymás közötti érintkezéssel kapcsolatos ajánlások

Néhány egyszerű higiénés szabály betartásával jelentősen csökkentheti az esélyét annak, hogy elkapja a fertőzést. Igaz ez nemcsak az új koronavírusra, hanem a szezonális influenzára is, hiszen mindkét betegségnél hasonló a fertőződés útja.

- **Mosson gyakran kezet**, lehetőleg szappanos vízzel vagy legalább 60% alkohol-tartalmú kézfertőtlenítővel tisztítsa meg a kezét! Ügyeljen a körmei alatti, és az ujjai közötti területekre is.
- Fordítson fokozott figyelmet **immunrendszere erősítésére**. Szellőztessen gyakran, fogyasszon elegendő vitamint, mozogjon rendszeresen a szabadban.
- Tüsszentés és köhögés esetén **használjon papírzsebkendőt**, azt azonnal dobja ki a szemetesbe, majd alaposan mosson kezet.
- Lázas beteggel lehetőség szerint **kerülje az érintkezés minden formáját**.
- **A megszokott érintkezési, üdvözlési formákat**, például a kézfogást, a puszit, a baráti ölelést **tanácsos mellőznie**.
- Lázzal járó betegség esetén **telefonon jelentkezzen orvosánál**, számoljon be a tüneteiről, illetve ha a közelmúltban külföldön járt, akkor arról is. Ne menjen el személyesen a váróterembe, rendelőbe, ha új koronavírus-fertőzéssel érintett területen járt vagy onnan érkezett.
- Kerülje el az élő vagy levágott állatokat forgalmazó piacokat olyan helyeken, ahol az új koronavírus járványt okozott.
- Ne fogyasszon nyers vagy nem megfelelően hőkezelt, állati eredetű élelmiszert.
- Az **arcmaszk használata** önmagában nem előzi meg a fertőzést, azonban ha valaki igazoltan megbetegedett, abban biztosan segít a viselése, hogy ne terjessze a vírust egy-egy tüsszentéssel vagy köhögéssel. Amikor beteget ápol, szintén csökkentheti a fertőződés kockázatát, ha viseli az egészségügyi maszkot.

Utazással kapcsolatos ajánlások

- Az új koronavírus-fertőzésre tekintettel gondolja át utazással kapcsolatos szokásait, terveit.
- Utazás előtt – az aktuális közlekedési helyzeten, a szállás, és egyéb lehetőségeken felül – tájékozódjon arról, hogy az adott helyen milyen a járványügyi helyzet.

Tézis
Kutatóközpont

*Hamarosan
indulunk...*